

◆ Talent ze Slovácka ◆ Talent ze Slovácka ◆

Sabina Phamová: z dětského domova až na mistrovství světa v softballu

Mladá softballistka Snails Kunovice dokázala překonat velké životní trable a ve svém milovaném sportu pomalu míří na vrchol. Daří se jí ale nejen ve sportovním životě, chtěla by studovat vysokou školu

MICHAL SLADKÝ

Kunovice – Sabina Phamová je zcela mimořádným fenoménem českého softballu. Zatímco její spoluhráčky běhaly na hřišti s rukavicí už od žákovských let, ona až do čtrnácti hrála jen fotbal. Právě dnes juniorská mistryně Evropy a mistryně české juniorské extraligy odletí na světový šampionát v Oklahoma City v USA. Mezi největší softballové naděje přitom pronikla i přes složitou rodinnou situaci, která vyvrcholila několika-měsíčním pobytem v dětském domově.

Očima trenéra Pavla Křiváka:

„Sabina je výbornou vnější polářkou, která dokáže skvěle využít svoji rychlost, aby se dostala k odpalům, které jsou pro většinu hráček nechtatelné. Navíc dokáže plný sprint zakončit skokem pro míč, a to je dovednost, kterou každá dívka nezládné. Je pravda, že taky její kolena jsou nejčastěji ošetřovaným místem týmu. V poslední době se navíc prosazuje také mezi vnitřními polářkami, konkrétně na druhé metě. A jakákoliv širší univerzálnost na vysoké úrovni je neuvěřitelně cenná. Turnaj bude náročný, během sedmi dnů může tým odehrát až dvanáct zápasů. Pak svou roli sehraje také kondice. A to je další její silná stránka.“

Pavel Křivák vede juniorskou reprezentaci, Sabinu Phamovou dobře zná i z Snails Kunovice

Jedna z nejlepších mladých vnějších polářek pochází z komplikovaných rodinných poměrů. Tak komplikovaných, že musela opustit svou biologickou rodinu a přes zastávku v dětském domově najít nový domov u náhradní, pěstounské rodiny. Často se říká, že v tomto týmu je pro někoho druhá rodina. Často to bývá jen fráze, ne tak v případě Sabiny Phamové.

Lepší pozdě, nežli vůbec

Český softball zažil v systému výchovy mládeže za poslední roky pořádný skok dopředu. V některých klubech dnes začínají děti trefovat pálkou míček v době, kdy ještě ani neumějí pořádně číst. To ale rozhodně není případ Sabiny Phamové, která přičichla k softballu poprvé až ve čtrnácti letech. „Chodily jsme s kamarádkou

hrát fotbal za Sokol Kostelany. Jednou mi řekla, že je kapitánkou školního softballového týmu a chybějí jim hráčky. Hrozně potřebovaly někoho sehnat, a tak jsem řekla, že to zkusím,“ vypráví Sabina, která do té doby o softballu nikdy ani neslyšela.

Není divu, že na svém prvním tréninku si připadala jako Alenka v říši divů. Coby absolutní nováček vůbec netušíla, co má dělat. Poté, co se ale trochu rozkoukala, poznala, že právě softball se na jejím žebříčku priorit postupně vyšplhá až na vrchol. Od začátku jí to šlo a nový sport jí naprosto pohltil.

Se vstupem do Snails Kunovice se svět Sabiny Phamové začal definitivně točit výhradně kolem žlutého míčku s červenými švy. Jak sama přiznává, softball zaplnil prázdné místo v jejím životě.

„Myslím, že mi napomohla moje životní situace. Máma se o mě moc nestarala. Takže jsem si zamínila softball, který se pro mě stal vším, a lidi kolem něj mi nahrazovali chybějící rodinu. Hrozně ráda jsem tam trávila čas a jedině, co jsem dělala o prázdninách, byl softball. Pořád jsem trénovala a moc mě to bavilo,“ usmívá se Sabina Phamová.

Není divu, že se takové nadšení pro hru projevilo i v jejím herním projevu. Dnes přiznává, že v té době šla kvůli softballu trochu stranou škola, kvůli čemuž pak musela o to víc zabrat na gymnáziu.

Ze školního kroužku do reprezentace

Mladé hráčce se tak z části dílem osudu, ale především díky ohromné pílì, podařilo prosadit se mezi nejlepší kunovické softballistky. A zatímco kamarádka, která jí k softballu přivedla, s hraním dávno skončila, Sabina po pouhých třech letech začala svými výkony sahat na tu nejvyšší, tedy reprezentační úroveň. V době, kdy ve škole nestihala a musela kromě tréninku běhat také po doučovacích, se přihlásila na doplňovací kemp před mistrovstvím Evropy kadetek v roce 2014. Postoupila sice mezi nejlepší dvacítku, užší nominace jí ale minula.

„To, že mě nevzali, mě srazilo na kolena a přišlo už jsem si nevěřila,“ popisuje své pocity Sabina Phamová, pro kterou odmítnutí realizačního týmu znamenalo další ránu jejímu už tak nízkému sebevědomí. K dalšímu pokusu jí musela přemluvit její kunovická spoluhráčka Tereza Vlčková. Sabina přiznává, že sama by se k posílání přihlášky nejspíš nedokopala. „Na tom, že hraju v reprezentaci, má Tereza Vlčková asi největší zásluhu. Pavel Křivák nám o tom sice říkal, ale nechala jsem to být. Myslela jsem si, že na to nemám.“

„Zkus to a uvidíš, nic za to nečáš,“ apelovala ale na spoluhráčku a kamarádku Vlčková. Při-

hlášku tedy nakonec podala a trenéři ji skutečně vybrali. Pro šestnáctiletou juniorku to byl pořádný šok, po pár letech hraní vůbec nedoufala, že by mohla najednou začít nastupovat v českém dresu na mezinárodní úrovni. Opět ale za sebou musela mít někoho, kdo jí pomohl udělat krok dopředu. Kdyby se nikdo takový v jejím blízkém okolí neobjevil, sbírka úspěchů Sabiny Phamové by byla mnohem chudší.

Vždycky mě musí někdo popostrčit

V čem je problém? Absence normálního rodinného zázemí se podepsala na Sabinině sebevědomí. „Já si na takové věci moc nevěřím. Vždycky mě musí někdo popostrčit,“ krčí rameny hráčka. „Dlouho byla doma stavěna do role, že nic neumí. Proto jí dlouho trvá, než se adaptuje v kolektivu a je ostražitá. Má problém se sebevědomím, takže chceme, aby si víc věřila,“ vysvětluje trenér Křivák, který má Sabinu na starosti jak ve Snails, tak v juniorské reprezentaci. Na zvyšování sebevědomí a psychologické odolnosti se společně snaží dlouho-

době pracovat, vymazat některé vzpomínky z dětství se ale jen tak nepodaří.

Sabina Phamová vyrůstala v prostředí, které připomínalo všechno možné, jen ne normální, sponoranou rodinu. Mezi zážitky jejího dospívání tak patřily matčiny problémy s alkoholem i policejní kontroly před do-

mem. „Mamka hodně propadala pití a postupně se to dostalo do fáze, kdy už jsem nemohla zůstat doma. Různě jsem kolovala po své biologické rodině, všude jsem ale vydržela tak půl roku, a když už nezbyl nikdo, kdo by se o mě staral, dali mě do dětského domova,“ vypráví vycházející softballová hvězda. Její spoluhráčky z reprezentace o jejím komplikovaném osudu dlouho vůbec nevěděly a bylo pro ně překvapení, když se to dozvěděly. Vůbec by to do ní neřekly.

Stěhování do dětského domova pro Sabinu znamenalo především šok a zklamání z vlastní rodiny, která se o ni nedokázala postarat. Neosobní prostředí ústavu, kde se o děti starají místo rodičů, „tedy“, jí přineslo úplně novou zkušenost. „Nejtěžší pro mě bylo srovnat se s tím, že tam platí nějaký řád. Můj život předtím žádný řád neměl. Mám nechávala všechno na mě. Bylo jí jedno, jestli se učím, zda si uklízím a plním si svoje povinnosti. V dětském domově má každý něco na starosti, pokoje se střídají ve službách. Problém jsem měla s tím, že mě nechtěli pustit k rodině. Nevím proč, vědí to moji rodiče, ale nechtěli se se mnou o tom bavit.“

Mezi veřejností kolují zkrácené představy o tom, jak

život v těchto institucích probíhá. Pro Sabinu Phamovou to nebylo žádné peklo na zemi. Ale ani žádná velká výhra. „Je super, že existují ústavy, kam mohou jít děti, které nemají nikoho. Dětský domov vás naučí samostatnosti, ale v těchto opravdově důležitých životních situacích jste stejně na vlastní samoty. V tu chvíli vám chybí někdo, kdo by za vás stál, věřil vám a mohli jste se o něj opřít. Tety se vám samozřejmě snaží pomoci, ale je těžké svěřovat se člověku, o kterém vlastně pořádně nic nevíte. Vadilo mi taky, že děti si mezi sebou moc nevěří. Dokonce se tam někdy krade, takže jsou tam vztahy někdy trochu napjaté,“ říká Sabina Phamová.

„Je hrozně fajn mít někoho, s kým si můžete popovídat o tom, co se stalo, jak se cítíte, koho zajímá, jak bylo ve škole. Někoho, kdo vás podpoří na zápase, kdo je vaším fanouškem číslo jedna.“

Sama měla velké štěstí, že se brzy objevil někdo, kdo jí byl ochoten pomoci. Manželé ze sousedství si všimli, že je něco v nepořádku. Se Sabinou se znali jen od vidění, sami ale nabídli sociální pracovníci, že se o ni postarají. Na dopis, v němž jí nabídli nový domov, nejdříve dostali zápornou odpověď, ale nevzdali to. Po pár návštěvách a společně stráveném víkendů nakonec přece jen změnila názor a po měsících v dětském domově se mohla přestěhovat ke svým novým opatrovníkům.

Útěk před problémy je závod, který nikdy nemůžeš vyhrát

„Je hrozně fajn mít někoho, s kým si můžete popovídat o tom, co se stalo, jak se cítíte a koho zajímá, jak bylo ve škole. Někoho, kdo vás podpoří na zápase, kdo je vaším fanouškem číslo jedna. Jsem hrozně vděčná za to, že je mám, hrozně mi

posílají a jsou trpěliví,“ popisuje Sabina úlevně. Z okruhu své biologické rodiny se pravidelně stýká jen se sestrou. V nové rodině jí naopak přibýlí další tři sourozenci. „Děti jak maku,“ směje se svým typickým slováckým dialektem.

V životě se tak Sabine Phamové otevírají nové výzvy. Tou sportovní není nic menšího než letošní mistrovství světa juniorek ve Spojených státech, kam se Česky poletí poprat o účast ve výrazovacích bojích.

Na stránkách České softballové asociace, kde má každá reprezentantka vlastní profil, vědovi tomu Sabininu motto „Útěk před problémy je závod, který nikdy nemůžeš vyhrát“. V dětství před svými problémy sama často utíkala a snažila se jim vyhnout. Pro 17letou slečnu, která by po maturitě ráda odešla studovat pedagogiku do Prahy, je to motivace soustředit se na cíl a ne na překážky.

„Udělal pro to všechno, moc ráda bych se na šampionát dostala,“ povídala před pár měsíci. Rychlých a obětavých vnějších polářek, které bez rozmyšlení skočí rybu pro míč, mezi juniorkami zase tolik není. Sabine Phamové se nakonec její sen skutečně vyplnil a je v nominaci patnácti hráček, která právě dnes na MS do USA skutečně odcestují. Kunovická šnečice věří, že svým výkonem dopomůže týmu k historickému umístění do 8. místa na světě. Na takové umístění doposud český výběr juniorek ani žen nikdy nedosáhl.

Tým se může opírat téměř o tožný kádër, který před rokem už jeden historický milník překonal. Poprvé v historii vybojoval pro Českou republiku titul Mistra Evropy v kategorii juniorek. A to je obrovské plus.

„Kostru týmu máme u sebe již třetí rok, což je na jednu kategorii hodně dobré. Hodně hráček už má zkušenosti z předchozího MS v kanadském Torontu a většina z loňského ME, kde jsme vybojovali historický titul. Teď to musíme zúročit v co nejlepší umístění,“ přeje si trenér.

Na MS se představí celkem osmnáct týmů. V základní skupině na český výsledek čeká nejprve Argentína, následně Austrálie a nebezpečné Portoriko.